

Sector : Steel

20 กรกฎาคม 2010

ราคาเหล็กในตลาดโลกผันผวน กระบถันทุนของธุรกิจต่างๆ มากน้อยเพียงใด ?

ราคาเหล็กทั่วโลกมีแนวโน้มชะลอตัวจากอุปทานส่วนเกินในตลาดโลกและความต้องการเหล็กในจีนที่ชะลอตัว แต่ในระยะปานกลางถึงระยะยาวคาดว่า ราคาเหล็กยังคงมีแนวโน้มผันผวนสูง ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตพบว่า ธุรกิจผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ และธุรกิจผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์ทางการเกษตร เป็นกลุ่มที่จะได้ผลกระทบโดยรวมจากความผันผวนของราคาเหล็กมากที่สุด

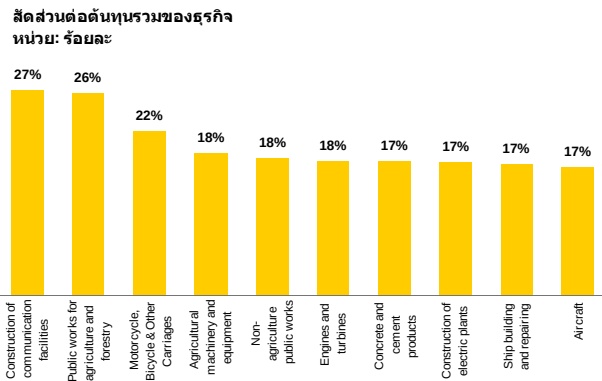
ราคาเหล็กทั่วโลกมีแนวโน้มชะลอตัว เป็นผลจากอุปทานส่วนเกินในตลาดโลกและความต้องการใช้เหล็กในจีนที่ชะลอตัวตามภาวะเศรษฐกิจ ในช่วงที่ผ่านมา ราคาเหล็กทั่วโลกเริ่มมีทิศทางที่ชะลอตัว ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการที่จีนซึ่งเป็นผู้ผลิตเหล็กรายใหญ่ที่สุดของโลก ถ่ายเทผลผลิตส่วนเกินในประเทศออกสู่ตลาดอย่างต่อเนื่องเพื่อแก้ปัญหาการค้าเหล็กในประเทศตกต่ำ รวมทั้งการปรับเปลี่ยนกำลังการผลิตของผู้ผลิตเหล็กในประเทศแถบยุโรปตะวันออกเพื่อรองรับการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก ทั้งนี้ ข้อมูลจากสมาคมเหล็กกล้าโลก (World Steel Association) ระบุว่า ปริมาณผลผลิตเหล็กกล้าทั่วโลกโดยเฉลี่ยในปี 2010 จะอยู่ที่ 1,500 ล้านเมตริกตัน หรือเพิ่มขึ้น 20% จากปี 2009 เทียบกับปริมาณความต้องการเหล็กทั่วโลกซึ่งคาดว่าจะอยู่ที่ 1,300 ล้านเมตริกตัน สะท้อนให้เห็นภาวะอุปทานส่วนเกินในตลาดโลก นอกจากนี้ นับตั้งแต่ช่วงต้นปีที่ผ่านมารัฐบาลจีนยังได้ออกมาตรการควบคุมการปล่อยสินเชื่อบริษัท การลงทุนในโครงการอสังหาริมทรัพย์บางประเภท รวมทั้งมาตรการควบคุมการลงทุนในอุตสาหกรรมเหล็กภายในประเทศ เพื่อชะลอภาวะฟองสบู่ในตลาดอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งมาตรการดังกล่าวส่งผลให้ความต้องการใช้วัสดุก่อสร้างโดยเฉพาะอย่างยิ่งผลิตภัณฑ์เหล็กประเภทต่างๆ ชะลอตัว เห็นได้ชัดจากยอดการนำเข้าสินแร่เหล็กของจีนในเดือนมิถุนายน 2010 ที่ปรับลดลง 9% จากระยะเดียวกันปีก่อน (อัตราการใช้สินแร่เหล็กของจีนมีสัดส่วนประมาณ 70% ของอัตราการใช้สินแร่เหล็กทั่วโลก)

อย่างไรก็ดี ในระยะปานกลางถึงระยะยาว ราคาเหล็กในตลาดโลกยังคงมีแนวโน้มผันผวนสูงตามอุปสงค์และอุปทานในตลาดโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการเหล็กจากประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่ เช่น จีนและอินเดีย รวมไปถึงความผันผวนจากการเก็งกำไรในตลาดสินค้าโภคภัณฑ์ และมีผลต่อทิศทางราคาเหล็กในตลาดโลกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ธุรกิจก่อสร้างอาคารและระบบสื่อสาร และการก่อสร้างเขื่อนและโครงการชลประทานต่างๆ เป็นกลุ่มที่จะได้รับผลกระทบทางตรง (direct cost) จากการใช้ผลิตภัณฑ์เหล็กเป็นปัจจัยการผลิตสูงสุด ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์ข้อมูลตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (input-output table) พบว่า ธุรกิจก่อสร้างอาคารและระบบสื่อสาร และการก่อสร้างงานบริการสาธารณะทางด้านการเกษตรและป่าไม้ เช่น การก่อสร้างเขื่อนและโครงการชลประทานต่างๆ เป็นกลุ่มที่มีสัดส่วนการใช้ผลิตภัณฑ์เหล็ก (secondary steel products) เป็นปัจจัยการผลิตโดยตรง (direct cost) ต่อต้นทุนรวมของภาคธุรกิจสูงที่สุดคือ ประมาณ 27% ของต้นทุนรวมทั้งหมด รองลงมาได้แก่ ธุรกิจผลิตรถจักรยานยนต์และรถจักรยานที่มีผลิตภัณฑ์เหล็กเป็นต้นทุนโดยตรงประมาณ 22% ดังนั้น หากราคาเหล็กในตลาดโลกเปลี่ยนแปลงจะกระทบโดยตรงต่อต้นทุนการผลิตของธุรกิจเหล่านี้ค่อนข้างมาก

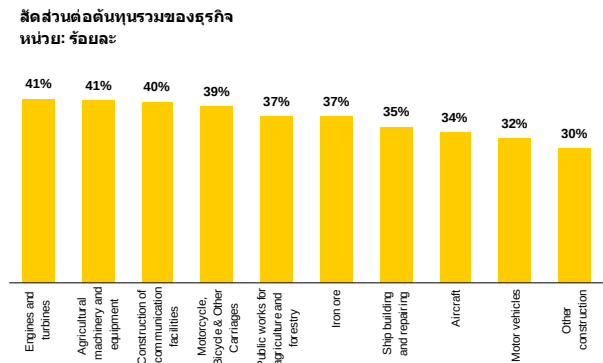
อย่างไรก็ดี หากพิจารณาผลกระทบโดยรวมจากราคาเหล็กต่อต้นทุน (total cost) ทั้งผลกระทบทางตรงและผลกระทบทางอ้อม (indirect cost) ด้วยแล้ว จะพบว่า ธุรกิจผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ และธุรกิจผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์ทางการเกษตร เป็นกลุ่มที่จะได้รับผลกระทบโดยรวมจากการเปลี่ยนแปลงของราคาเหล็กมากที่สุด นอกเหนือไปจากการวิเคราะห์ผลกระทบจากการใช้ผลิตภัณฑ์เหล็กเป็นปัจจัยการผลิตโดยตรงแล้ว หากเราพิจารณาผลกระทบทางอ้อมจากราคาเหล็กซึ่งเกิดจากการใช้ผลผลิตในภาคอุตสาหกรรมอื่นๆ เป็นปัจจัยการผลิต ซึ่งในแต่ละผลผลิตเหล่านั้นมีการใช้ผลิตภัณฑ์เหล็กเป็นปัจจัยการผลิตร่วมด้วยแล้ว พบว่า ธุรกิจผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการผลิตเครื่องยนต์และใบพัด และธุรกิจผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์ทางการเกษตร เช่น อุปกรณ์หัววนและเก็บเกี่ยว เป็นสองกลุ่มธุรกิจที่จะได้รับผลกระทบโดยรวมจากการเปลี่ยนแปลงของราคาเหล็กในตลาดโลกมากที่สุด เนื่องจากมีสัดส่วนของต้นทุนธุรกิจที่เกิดจากการใช้เหล็กเป็นปัจจัยการผลิตทั้งในส่วนของการผลิตโดยตรงและโดยอ้อมรวมกันแล้วถึงประมาณ 41% ของต้นทุนรวม อย่างไรก็ตาม ผลกระทบทางอ้อมจากการเปลี่ยนแปลงของราคานี้อาจจะไม่ได้กระทบกับธุรกิจทันที ขึ้นอยู่กับว่าราคาของปัจจัยการผลิตที่ใช้นั้นมีการปรับราคาไปตามราคาเหล็กที่เปลี่ยนแปลงไปในทันทีหรือไม่

รูปที่ 1: อุตสาหกรรมก่อสร้างอาคารและระบบสื่อสาร และการก่อสร้างเขื่อนและโครงการชลประทาน เป็นกลุ่มที่จะได้รับผลกระทบทางตรงจากการเปลี่ยนแปลงของราคาเหล็กในตลาดโลกสูงสุด

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต) และการวิเคราะห์โดย SCB EIC

รูปที่ 2: ขณะที่ธุรกิจผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ อาทิ เครื่องยนต์และใบพัด และธุรกิจผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์ทางการเกษตรจะได้รับผลกระทบโดยรวมมากที่สุด

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต) และการวิเคราะห์โดย SCB EIC

Implication

การที่ประเทศไทยยังไม่มีอุตสาหกรรมผลิตเหล็กต้นน้ำในประเทศ และจำเป็นต้องนำเข้าเหล็กสำเร็จรูปจากต่างประเทศเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับการผลิตในอุตสาหกรรมเหล็กขั้นกลางและขั้นปลายนั้น ทำให้ไทยได้รับผลกระทบโดยตรงจากความผันผวนของราคาเหล็กในตลาดโลก และส่งผลกระทบต่อต้นทุนของธุรกิจในประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคธุรกิจที่มีสัดส่วนต้นทุนเหล็กต่อต้นทุนรวมสูง ดังนั้น หากประเทศไทยสามารถพัฒนาให้โครงการอุตสาหกรรมเหล็กต้นน้ำเกิดขึ้น รวมทั้งมีการต่อยอดไปสู่การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ และระบบคมนาคมขนส่งในประเทศ น่าจะช่วยให้ทุกกลุ่มอุตสาหกรรมได้รับประโยชน์จากต้นทุนการผลิตที่ลดลงและลดความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนจากการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ รวมทั้งช่วยลดระยะเวลาในการสั่งซื้อและรอวัตถุดิบจากต่างประเทศ นอกจากนี้ ยังเป็นการช่วยสนับสนุนให้ภาคอุตสาหกรรมของไทยมีศักยภาพในการแข่งขันในเวทีโลกมากยิ่งขึ้นด้วย

โดย: วิชชุดา ชุ่มมี (witchuda.chummee@scb.co.th)

ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)